

20161924408

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16 и 37/16), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 17.10.2016 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ОД ХИВ/СИДА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2017 ГОДИНА

I. Вовед

Оваа програма ќе се спроведе согласно со предвидените стратешки насоки и препораките од организациите на Обединети Нации. Оваа програма ќе продолжи да финансира компоненти од Националната Стратегија за превенција од ХИВ/СИДА, кои досега не беа финансирани со Програмата за ХИВ/СИДА во Република Македонија, подржана со Глобален Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија. Во исто време, оваа програма ќе започне со финансирање на компоненти од Стратегијата за кои Република Македонија се обврзува да превземе дел од финансирањето на програмата за ХИВ/СИДА финансирана од Глобалниот Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија, пред се во делот на интервенциите насочени кон групите под најголем ризик. Во тој контекст Министерството за здравство ќе ја продолжи долгогодишната соработка со Граѓанските организации кои работат со популации изложени на најголем ризик од ХИВ и лицата кои живеат со ХИВ.

II. Моментална состојба

Стапката на преваленцата на ХИВ се задржа на ниско ниво во Република Македонија вклучувајќи ја и преваленцата помеѓу популациите за кои се смета дека е под најголем ризик. До декември 2015 година, вкупно 270 лица се регистрирани како случаи на ХИВ/СИДА.

Во последните години се бележи пораст во бројот на случаи на ХИВ кај мажи кои имаат секс со мажи (МСМ), речиси 80% од сите регистрирани случаи се од машки пол, а 86,6% се лица кои живеат во град и 13,4% во село.

Повеќе од една половина од случаите се пријавени во последниве 8 години. Дел од зголемиениот број на регистрирани лица може да се објасни и со зголемената достапност на службите за доброволно доверливо советување и тестирање (ДДСТ) во земјата, воспоставени во 10-те Центри за јавно здравје и мобилните ХИВ ДДСТ служби зајакнати преку грантот од Глобалниот Фонд за борба против СИДА, туберкулоза и маларија.

III. Цели на Програмата

Оваа програма ги структурира активностите според следните стратешки цели од Националната стратегија за превенција од ХИВ/СИДА и тоа:

- 1) Координација и развивање на капацитети;
- 2) Собирање и употреба на стратешки информации;
- 3) Превентивни стратегии и активности за целни групи и популации под најголем ризик;
- 4) Обезбедување на третман, грижа и психосоцијална поддршка на лицата кои живеат со ХИВ/СИДА.

1) Координација и развивање на капацитети

Координација и развивање на капацитети опфаќа задачи поврзани со планирањето на програмските активности: подготовка и избор на организации за имплементација на програмата и прибирање, анализа и одобрување на годишни работни планови со буџети на сите чинители кои ја имплементираат програмата за ХИВ/СИДА, континуирана едукација на здравствените работници и лицата вклучени во имплементација, како и нивно редовно следење и проценка во текот на целата година:

Имплементатори на задачите во оваа стратешка област се:

- Институтот за јавно здравје на Република Македонија;
- Центри за јавно здравје (Скопје, Тетово, Куманово, Охрид, Велес, Битола, Кочани, Струмица, Штип и Прилеп);
- Универзитетска Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби;
- Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје;
- Комисија за ХИВ/СИДА.

2) Собирање и употреба на стратешки информации

Собирање и употреба на стратешки информации опфаќа спроведување на научни истражувања, задачи поврзани со прибирање и обработка на стратешки информации врз основа на кои се имплементира програмата, како и за идно планирање на интервенциите во согласност со епидемиолошките и бихејвиоралните податоци:

Имплементатори на задачите во оваа стратешка област се:

- Единицата на Глобал Фонд која е одговорна за развивање методологија, теренско истражување анализа на податоците и подготовка на извештаи, во соработка со Институтот за јавно здравје на Република Македонија и Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје.

3) Превентивни стратегии и активности за целни групи и популации под најголем ризик и млади

Превентивни стратегии и активности за целни групи и популации под најголем ризик опфаќа задачи за превенција на ХИВ/СИДА помеѓу групите под најголем ризик и кај младата популација. Со цел да се обезбеди подобра достапност и опфат, превентивните активности насочени кон популациите изложени на најголем ризик од ХИВ ќе продолжат да се спроведуваат во соработка со здруженија кои работат со овие популации. Приоритет на оваа програма е подобрување на опфатот со доброволно советување и тестирање, но и на дистрибуција на средства за превенција и едукација.

Задачи на јавно здравствените установи од кои дел ќе се реализираат во рамките на постоечките буџети на јавните здравствени установи:

- Вршење на доброволно и доверливо советување и тестирање (ДДСТ) на лица, со цел да се утврди инфекција со ХИВ вирусот;
- Дефинитивна лабораториска дијагноза за носителство на ХИВ за дефинитивна конфирмација;
- Тренинг на студентската популација за надминување на стигмата и дискриминацијата кон лицата со ХИВ/СИДА/ХЦВ како и за важноста од надминување на оваа појава
- Спроведување на истражувачка студија под назив “Анализа на ХИВ/СИДА/ХЦВ стигмата и дискриминацијата во здравствените средини“
- Спроведување на стручни предавања во училиштата за превенција на ХИВ/СИДА и сексуално преносливи инфекции помеѓу младата популација.
- дистрибуција на кондоми и лубриканти кај ризични целни групи и популации под најголем ризик и млади.Изработка, печатење и дистрибуција на флаери и друг едукативен материјал потребно е да се заврши најдоцна до месец март 2017 година. Истите да се подготвуваат во координација со Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

Имплементатори на задачите во оваа стратешка област се:

- Институтот за јавно здравје на Република Македонија;
- Центри за јавно здравје (Скопје, Тетово, Куманово, Охрид, Велес, Битола, Кочани, Струмица, Штип и Прилеп);
- Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни болести;
- Институт за епидемиологија при Медицински факултет - Скопје
- Граѓански сектор кој е вклучен во програмата на Глобал Фонд.

4) Обезбедување на третман, грижа и психосоцијална поддршка на лицата кои живеат со ХИВ/СИДА

Обезбедување на третман на лицата кои живеат со ХИВ/СИДА ги опфаќа следните задачи:

Задачи на Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби

- Набавка на антиретровирусна терапија за лицата кои живеат со ХИВ/СИДА и тестови за следење на ХИВ инфекцијата според доставените побарувања за терапија од Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби;

-Администрирање на антиретровирусна терапија за лицата кои живеат со ХИВ/СИДА

- Обезбедување на психо-социјална поддршка на лицата кои живеат со ХИВ

Во обезбедувањето на психо-социјална поддршка за лица кои живеат со ХИВ ќе бидат вклучени и здруженија кои работат со оваа популација, со дел од средства кои веќе се обезбедени од програмата на Министерството за здравство преку Глобалниот фонд за борба против СИДА туберкулоза и маларија.

Имплементатор на задачите во оваа стратешка област е:

- Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби
- Здруженија кои работат со лица кои живеат со ХИВ

IV. Мерки кои треба да се превземат за одржување и подобрување на состојбите

Со цел да се задржи состојбата на ниска преваленција на ХИВ во земјата, потребна е континуирана имплементација на Националната Стратегија за ХИВ/СИДА во однос на предвидените работни планови. Активностите од овие планови треба да се финансиски подржани од тековната апликација добиена од Глобалниот фонд за ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија, како и од оваа програма.

Мерките и активностите се насочени кон:

- Превенција на ХИВ трансмисија кај лицата кои инјектираат дроги
- Превенција на ХИВ трансмисија кај сексуални работници
- Превенција на ХИВ трансмисија кај мажи кои имаат секс со мажи
- Превенција на ХИВ трансмисија кај осудени лица
- Тестирање и советување
- Дистрибуција на кондоми, лубриканти и едукативни материјали
- Сексуално преносливи инфекции – дијагноза и третман

V. Потребни финансиски средства (обем, цена и вкупни средства) - Табела 1

Бр.	Активност	Извршител	Количина	цена	вкупно
1.	Набавка на антиретровирусна терапија за лицата кои живеат со ХИВ/СИДА и тестови за следење на ХИВ инфекцијата	Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби	1	10.000.000,00	10.000.000,00
2.	Обезбедување на психосоцијална поддршка на лицата кои живеат со ХИВ	Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби	12	25.000,00	300.000,00
3.	Спроведување на повик за соработка со здруженија согласно изработени стандарди и формиран регистар на здруженија како имплементатори на Програмата за заштита на населението од ХИВ/СИДА.	Министерство за здравство	1	30.000,00	30.000,00
4.	Вршење на доброволно и доверливо советување и тестирање (ДДСТ) на лица, со цел да се утврди инфекција со ХИВ вирусот	Институтот за јавно здравје на Република Македонија	200	500,00	100.000,00
5.	Вршење на доброволно и доверливо советување и тестирање (ДДСТ) на лица, со цел да се утврди инфекција со ХИВ вирусот	10 Центри за јавно здравје	500	500,00	250.000,00
6.	ДСТ кај новооткриени пациенти со туберкулоза	Институтот за јавно здравје на Република Македонија	250	500,00	125.000,00
7.	Дефинитивна лабораториска дијагноза за носителство на ХИВ за дефинитивна конфирмација	Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби	20	5.000,00	100.000,00
8.	Дефинитивна лабораториска дијагноза за носителство на ХИВ за дефинитивна конфирмација	Институтот за јавно здравје на Република Македонија	20	5.000,00	100.000,00
9.	Спроведување на стручни предавања во училиштата за превенција на ХИВ/СИДА и СПИ помеѓу младата популација	10- Центри за јавно здравје	300 предавања	3.000,00	900.000,00
10.	Активности за превенција на ХИВ помеѓу МСМ, СР и ЛИД и активности за грижа и поддршка на лицата коишто живеат со ХИВ –намалување на штети	Здруженија	1	7.300.000,00	7.300.000,00
11.	Активности за превенција на ХИВ кај популации изложени на најголем ризик од ХИВ – ДСТ, едукации	Здруженија	1	7.300.000,00	7.300.000,00

12.	Тренинг на лекарите од примарна и секундарна здравствена заштита за надминување на дискриминацијата и диспаратетите кон лицата со ХИВ/СИДА/ХЦВ како и за важноста од надминување на оваа појава.	Институт за епидемиологија – Медицински факултет	5 работилници /опфатени 125 партиципанти	40.000,00	200.000,00
13.	Спроведување на истражувачка студија под назив “Перцепцијата на генералната популација за неправедностите и диспаратетите при остварувањето на здравствената заштита на лицата со ХИВ/СИДА/ХЦВ”.	Институт за епидемиологија – Медицински факултет,	Спроведена студија	295.000,00	295.000,00
	Средства обезбедени од основниот Буџет				7.000.000,00
	Буџет на самофинансирачки активности на Министерството за здравство				20.000.000,00
1-13	Вкупно				27.000.000,00

VI. Финансирање (извори на обезбедување на средствата – Буџет на Република Македонија донации и други извори)

Вкупните средства за реализација на оваа програма изнесуваат 27.000.000,00 денари. Оваа програма ќе се реализира во рамките на средства обезбедени од основниот Буџет на Република Македонија за 2017 година, од кои 7.000.000,00 денари од основен буџет, 20.000.000,00 денари од буџетот на самофинансирачки активности на Министерството за здравство за одредени активности наведени во табелата, додека дел од активностите и мерките ќе се реализираат во рамките на постоечките буџети на јавните здравствени установи. Направените долгови кон извршителите за 2016 година ќе бидат исплатени во тек на 2017 година.

За потребите на финансирањето на имплементацијата на Националната Стратегија за ХИВ/СИДА на Република Македонија, за фискалната 2017 година се обезбедени средства од грантот подржан од Глобалниот фонд за ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија (Табела 2), според следната динамика на употреба на средствата:

Средства - донација за ХИВ/СИДА кои се обезбедени од страна на Глобален Фонд за борба против ХИВ/СИДА, туберкулоза и маларија - Табела 2

Табела 2

опис на буџетска категорија	износ во МКД
Стоки и услуги	38.209,000,00
Капитални расходи	8.556,000,00
ВКУПНО за 2017 година:	46.765,000,00

VII. Извршители на Програмата

Извршители на оваа програма се Министерство за здравство, Комисијата за ХИВ/СИДА, Институтот за јавно здравје на Република Македонија, Центрите за јавно здравје, Универзитетската клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, Институт за епидемиологија при Медицински факултет Скопје, здруженија.

VIII. Доставување на Годишни извештаи и рокови

Распределбата на средствата од оваа програма ќе ја врши Министерството за здравство, квартално на јавните здравствените установи извршители на активностите, врз основа на доставени фактури изготвени според приложените формати за изготвување на фактури со уредно пополнети извештаи за имплементација на активностите, поддржани со останати материјали (фотографии, аудио и видео снимки, написи, списоци на учесници, докази за извршена набавка, договори и друго).

IX. Следење на реализација на Програмата (мониторинг и еволуација)

Следење на спроведувањето на оваа програма, врши Министерството за здравство во соработка со Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2017 година

Бр. 42-7818/1
17 октомври 2016 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Никола Годоров, с.р.